

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

TÜRK BİYOKİMYA DERNEĞİ LABORATUVAR YÖNETİMİ SEMPOZYUMU
KALİTE - STANDARDİZASYON - AKREDİTASYON

TIBBİ LABORATUVARDA ATIK YÖNETİMİ

Prof. Dr. Yavuz SİLİĞ

Cumhuriyet Üniversitesi,

Tıp Fakültesi, Biyokimya Ana Bilimdalı Sivas

TIBBÎ LABORATUVARLAR YÖNETMELİĞİ

- 9 Ekim 2013 **Resmî Gazete** Sayı : 28790

MADDE 29 – (1) Tıbbi laboratuvara ait tıbbi atıkların yönetimi, 22/7/2005 tarihli ve 25883 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine uygun olarak yürütülür.

- 25 Ağustos 2011 **Resmî Gazete** Sayı : 28036

MADDE 33 – (1) Laboratuvara ait tıbbi atıklar ile ilgili işlemler, 22/7/2005 tarihli ve 25883 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tıbbî Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine uygun olarak yürütülür.

Tıbbî Atıkların Kontrolü Yönetmeliği

22.07.2005 Sayı: 25883

Tıbbî Atıkların Kontrolü Yönetmeliği

Kapsamı ne ?

“Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği” **Ek-1** de belirtilen **sağlık kuruluşlarının faaliyetleri sonucu oluşan** ve **Ek-2’de** detaylı olarak belirtilen **atıklar ile bu atıkların üretildikleri yerlerde** ayrı;

- **toplanması,**
- **geçici depolanması,**
- **taşınması ve**
- **bertaraf edilmesine** ilişkin esasları kapsar.

A) Büyük Ölçekli Kaynaklar

- 🌐 Üniversite hastaneleri ve klinikleri
- 🌐 Genel maksatlı hastaneler ve klinikleri
- 🌐 Doğum hastaneleri ve klinikleri
- 🌐 Askeri hastaneler ve klinikleri

B) Orta Ölçekli Kaynaklar

- Sağlık merkezleri, tıp merkezleri, dispanserler
- Ayakta tedavi merkezleri
- Morglar ve otopsi merkezleri
- Hayvan çiftlikleri, hayvanlar üzerinde araştırma ve deneyler yapan kuruluşlar
- Bakımevleri ve huzurevleri
- Tıbbi ve biyomedikal laboratuvarlar
- Hayvan hastaneleri
- Kan bankaları ve transfüzyon merkezleri
- Acil yardım ve ilk yardım merkezleri
- Diyaliz merkezleri
- Rehabilitasyon merkezleri
- Biyoteknoloji laboratuvarları ve enstitüleri
- Tıbbi araştırma merkezleri
- Diyaliz merkezleriRehabilitasyon merkezleri
- Biyoteknoloji laboratuvarları ve enstitüleri
- Tıbbi araştırma merkezleri

C) Küçük Ölçekli Kaynaklar

- Kan bankaları ve transfüzyon merkezleri
- Doktor, diş ve ağız sağlığı muayenahaneleri
- Veteriner muayenahaneleri
- Akupunktur merkezleri
- Fizik tedavi merkezleri
- Evde yapılan tedavi ve hemşire hizmetleri
- Güzellik, kulak delme ve dövme merkezleri
- Eczaneler
- Ambulans hizmetleri
- Hayvanat bahçeleri

TIBBİ ATIKLARIN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

- Tıbbi atıkların çevre ve insan sağlığına zarar verecek şekilde doğrudan veya dolaylı olarak alıcı ortama verilmesi yasaktır.
- Tıbbi, tehlikeli ve evsel atıkların oluşumunun ve miktarının kaynağında en aza indirilmelidir,
- Tıbbi atıklar, tehlikeli ve evsel atıklar ile karıştırılmamalıdır,

TIBBİ ATIKLARIN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

- Tıbbi atıkların yarattığı çevresel kirlenme ve bozulmadan doğan zararlardan dolayı tıbbi atık üreticileri, taşıyıcıları ve bertarafçıları sorumludurlar.
- Tıbbi atıkların yönetiminden sorumlu kişi, kurum/kuruluşlar, bu atıkların çevre ve insan sağlığına zararlı etkilerinin azaltılması için gerekli tedbirleri almakla ve atıklarının bertarafı için gerekli harcamaları karşılamakla, yükümlüdür..

Tıbbi Atık Üreticileri

- Atıkların ayrı toplanması, taşınması ve geçici depolanması ile bir kaza anında alınacak tedbirleri içeren **ünite içi atık yönetim planının** hazırlanarak uygulanmasını,
- Tıbbi atıklar ile kesici-delici atıkları toplarken, Yönetmelikte belirtilen torba ve kapların kullanılmasını,
- Yönetmelikte belirtilen geçici atık deposu inşa etmesi,
- Tıbbi atıkların yönetimiyle görevli personelinin özel giysilerini sağlaması, ile yükümlüdür.

TIBBİ ATIKLARIN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

Yönetmelikte;

ünitelerin başhekimleri, başhekimin bulunmadığı yerlerde ise mesul müdürler **tıbbi atık sorumlusu** olarak tanımlanmıştır.

TIBBİ ATIK NEDİR ?

- Sağlık kuruluşlarından kaynaklanan atıklar evsel katı atıkların dışında **havada, suda ve toprakta kalıcı özellik gösteren ve ekolojik dengeyi bozan** atıklar olduğundan **tehlikeli ve zararlı atık** sınıfına girmektedir

Tıbbi Atıklar

- Başta doktor, hemşire, ebe, diş hekimi, laboratuvar teknik elemanı olmak üzere ilgili sağlık personeli tarafından oluşumları sırasında kaynağında diğer atıklar ile karıştırılmadan ayrı olarak biriktirilir.

SAĞLIK KURULUŞLARINDAN KAYNAKLANAN ATIKLARIN SINIFLANDIRILMASI

EVSEL NİTELİKLİ ATIKLAR		TIBBİ ATIKLAR			TEHLİKELİ ATIKLAR	RADYOAKTİF ATIKLAR
A: Genel Atıklar	B: Ambalaj Atıkları	C: Enfeksiyöz Atıklar	D: Patolojik Atıklar	E: Kesici Delici Atıklar	F: Tehlikeli Atıklar	G: Radyoaktif Atıklar
Sağlıklı insanların bulunduğu kısımlar, hasta olmayanların muayene edildiği bölümler, ilk yardım alanları, idari birimler, temizlik hizmetleri, mutfaklar, ambar ve atölyelerden gelen atıklar: B, C, D, E, F ve G gruplarında anılanlar hariç, tıbbi merkezlerden kaynaklanan tüm atıklar.	Tüm idari birimler, mutfak, ambar, atölye v.s den kaynaklanan tekrar kullanılabilir, geri kazanılabilir atıklar: - kağıt - karton - mukavva - plastik - cam - metal v.b.	Enfeksiyöz ajanların yayılımını önlemek için taşınması ve imhası özel uygulama gerektiren atıklar: Başlıca kaynakları; I. Mikrobiyolojik laboratuvar atıkları - Kültür ve stoklar - İnfeksiyöz vücut sıvıları - Serolojik atıklar - Diğer kontamine laboratuvar atıkları (lam-lamel, pipet, petri v.b) II. Kan kan ürünleri ve bunlarla kontamine olmuş nesneler III. Kullanılmış ameliyat giysileri (kumaş, önlük ve eldiven v.b) IV. Diyaliz atıkları (atık su ve ekipmanlar) V. Karantina atıkları VI. Bakteri ve virüs içeren hava filtreleri, VII Enfekte deney hayvanı leşleri, organ parçaları, kanı ve bunlarla temas eden tüm nesneler	Anatomik atık dokular, organ ve vücut parçaları ile ameliyat, otopsi v.b. tıbbi müdahale esnasında ortaya çıkan vücut sıvıları: - Ameliyathaneler, morg, otopsi, adli tıp gibi yerlerden kaynaklanan vücut parçaları, organik parçalar, plasenta, kesik uzuvlar v.b (insani patolojik atıklar) - Biyolojik deneylerde kullanılan kobay leşleri	Batma, delme sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıklar: - enjektör iğnesi, - iğne içeren diğer kesiciler - bistüri - lam-lamel - cam pastör pipeti - kırılmış diğer cam v.b	Fiziksel veya kimyasal özelliklerinden dolayı ya da yasal nedenler dolayısı ile özel işleme tabi olacak atıklar - Tehlikeli kimyasallar - Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar - Amalgam atıkları - Genotoksik ve sitotoksik atıklar - Farmasötik atıklar - Ağır metal içeren atıklar - Basınçlı kaplar	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu mevzuatı hükümlerine göre toplanıp uzaklaştırılır.

EVSEL NİTELİKLİ ATIKLAR

A-GENEL ATIKLAR

- Sağlıklı insanların bulunduğu kısımlar,
- hasta olmayanların muayene edildiği
- bölümler, ilk yardım alanları,
- idari birimler,
- temizlik hizmetleri,
- mutfaklar ambar ve
- atölyelerden gelen atıklar,
- B,C,D,E,F ve G gruplarında anılanlar hariç tıbbi merkezlerden gelen atıklar.

B-AMBALAJ ATIKLARI

Tüm idari birimler, ambar, mutfak, atölye v.s den kaynaklanan tekrar kullanılabilir, geri kazanılabilir atıklar:

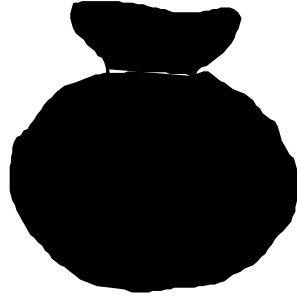
- Kağıt
- Karton
- Mukavva
- Plastik
- Cam
- Metal V.b

EVSEL NİTELİKLİ ATIKLAR

EVSEL ATIK (SİYAH ÇÖP POŞETİNE ATILACAK)

- *Tıbbi atık ve geri dönüşüm grubuna girmeyen*
 - Hasta, doktor, hemşire odası, idari büro, mutfak, atölye, WC vb. atıkları

Evsel Atıklar

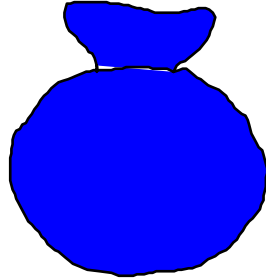
Yönetmeliğin Ek-2 olarak verilen atıklar listesinde A grubu altında yer alan evsel nitelikli atıklar, tıbbi, tehlikeli ve ambalaj atıklarından ayrı olarak siyah renkli plastik torbalarda toplanırlar.

EVSEL NİTELİKLİ ATIKLAR

GERİ DÖNÜŞÜM -AMBALAJ ATIKLARI (MAVİ ÇÖP POŞETİNE ATILACAK)

- *Kontamine olmamış;*
 - Kağıt ve tıbbi malzeme ambalajı
 - Plastik
 - Cam Serum şişesi ve plastik serum torbası (içi boşaltılıp, set kısmı ayrıldıktan sonra)
- * Metal
- * Flakonlar

Ambalaj Atıkları

EK-2'de B grubu altında yer alan kağıt, karton, plastik ve metal ambalaj atıkları, **kontamine olmamaları** şartıyla diğer atıklardan ayrı olarak **mavi renkli plastik torbalarda** toplanırlar.

Eysel nitelikli atıklar toplanmaları sırasında **tıbbi atıklar ile karıştırılmazlar**. Karıştırılmaları durumunda tıbbi atık olarak kabul edilirler.

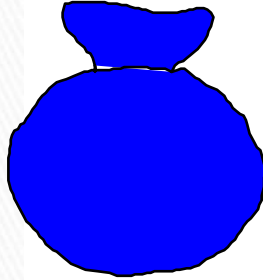
EVSEL NİTELİKLİ ATIKLAR

GERİ DÖNÜŞÜM -AMBALAJ ATIKLARI (MAVİ ÇÖP POŞETİNE ATILACAK)

- *Kontamine olmamış;*
 - Kağıt ve tıbbi malzeme ambalajı
 - Plastik
 - Cam Serum şişesi ve plastik serum torbası (içi boşaltılıp, set kısmı ayrıldıktan sonra)

- * Metal
- * Flakonlar

Ambalaj Atıkları

• AMBALAJ ATIKLARI

- Serum ve ilaç şişeleri gibi cam ambalaj atıkları ise yine **kontamine olmamaları şartıyla** mavi renkli plastik torbalarda toplanırlar.
- Kullanılmış serum şişeleri ayrı toplanmadan önce, uçlarındaki lastik, hortum, iğne gibi hasta ile temas eden kontamine olmuş materyallerden ayrılır.

TIBBİ ATIKLAR

C-ENFEKSİYÖZ ATIKLAR

Enfeksiyöz ajanların yayılımını önlemek için taşınması imhası özel uygulama gerektiren atıklar:

- **Mikrobiyolojik laboratuvar atıkları**
 - Kültür ve stoklar
 - İnfeksiyöz vücut sıvıları
 - Serolojik atıklar
 - Diğer Kontamine atıklar(Lam-Lamel,pipet,petri v.b.)
- **Kan ve Kan ürünleri ve bunlarla kontamine olmuş nesneler**
- **Kullanılmış ameliyat giysileri(Kumaş,önlük ve eldiven v.b)**
- **Diyaliz atıkları(atık su ve ekipmanlar)**
- **Karantina atıkları**
- **Bakteri ve virüs içeren hava filtreleri**
- **Enfekte deney hayvanı leşleri, organ parçaları, kanı ve temas eden tüm nesneler**

TIBBİ ATIKLAR

D-PATOLOJİK ATIKLAR

- Anatomik atık dokular, organ ve vücut parçaları ile ameliyat, otopsi v.b. tıbbi müdahale esnasında ortaya çıkan vücut sıvıları:
- Ameliyathaneler, morg, otopsi, adli tıp gibi yerlerden kaynaklanan vücut parçaları, organik parçalar, plasenta, kesik uzuvlar v.b (insani patolojik atıklar)
- Biyolojik deneylerde kullanılan kobay leşleri

TIBBİ ATIKLAR

C-PATOLOJİK VE ENFEKSİYÖZ ATIKLAR

TIBBİ ATIK (KIRMIZI ÇÖP POŞETİNE ATILACAK)

• Tıbbi atık poşetine hiçbir kesici-delici alet atmayınız!

- IV kateterler
- Foley sonda
- Nazogastrik sonda
- Trakeostomi kanülü
- Kontamine Cerrahi pansuman malzemeleri
- Gaita kapları, idrar kapları, balgam kapları
- İzolasyon uygulanan hastaların atıkları
- İdrar torbası ve bağlantıları (idrar boşaltıldıktan sonra)
- İnsan patolojik atıkları
- * Kontamine olmuş eldiven,önlük
- * Serum seti
- * Kan ve kan ürünleri
- * Sekresyon ve çıkartılar
- * Morgta oluşan enfekte atıklar
- * Kontamine Olmuş Abeslang
- * Diyaliz atıkları
- * Kontamine olmuş Lab. atıkları
- * Enjektörlerin plastik kısımları

Tıbbi Atıklar

Başta Uzman, asistan ve laboratuvar teknik elemanı olmak üzere ilgili sağlık personeli tarafından oluşumları sırasında kaynağında **diğer atıklar ile karıştırılmadan** ayrı olarak biriktirilir.

Toplama ekipmanı, atığın niteliğine uygun ve atığın olduğu **kaynağa en yakın noktada bulunur.**

Tıbbi atıklar hiçbir suretle evsel atıklar, ambalaj atıkları ve tehlikeli atıklar ile karıştırılmaz.

TIBBİ ATIKLAR

C-PATOLOJİK VE ENFEKSİYÖZ ATIKLAR

Tıbbi atıkların toplanmasında; **yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı**; orijinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kilogram kaldırma kapasiteli, her iki yüzünde görülebilecek büyüklükte **“Uluslararası Biyotehlike”** amblemi ile **“DİKKAT TIBBİ ATIK”** ibaresi taşıyan **kırmızı renkli plastik torbalar** kullanılır.

Tıbbi Atıklar

TIBBİ ATIKLAR

C-PATOLOJİK VE ENFEKSİYÖZ ATIKLAR

Torbalar en fazla **$\frac{3}{4}$ oranında doldurulur**, ağızları sıkıca bağlanır ve gerekli görüldüğü hallerde her bir torba yine aynı özelliklere sahip diğer bir torbaya konularak **kesin sızdırmazlık sağlanır**.

Bu torbalar hiçbir şekilde **geri kazanılmaz ve tekrar kullanılmaz**.

Tıbbi atık torbalarının içeriği **hiçbir suretle sıkıştırılmaz, torbasından çıkarılmaz, boşaltılmaz ve başka bir kaba aktarılmaz**.

Tıbbi Atıklar

TIBBİ ATIKLAR

F-KESİCİ DELİCİ ATIKLAR

Batma, delme sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıklar:

- enjektör iğnesi
- iğne içeren diğer kesiciler
- bistüri
- lam-lamel
- cam pastör pipeti
- kırılmış diğer cam v.b

TIBBİ ATIKLAR

F-KESİCİ DELİCİ ATIKLAR

TIBBİ ATIK (KESİCİ-DELİCİ ALET KUTUSUNA ATILACAK)

- Enjektör iğnesi
- İğne içeren diğer kesiciler
- İntraket
- İlaç Ampulleri
- * Bistüri
- * Lam-lamel-lanset
- * Cam laboratuvar tüpleri

Tıbbi Atıklar

Kesici ve delici özelliği olan atıklar diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak **delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez ve sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan**, üzerinde “Uluslararası Biyotehlike” amblemi ile **“DİKKAT! KESİCİ ve DELİCİ TIBBİ ATIK”** ibaresi taşıyan plastik veya aynı özelliklere sahip lamine kartondan yapılmış kutu veya konteynerler içinde toplanır.

TIBBİ ATIKLAR

F-KESİCİ DELİCİ ATIKLAR

Bu biriktirme kapları, **en fazla $\frac{3}{4}$ oranında doldurulur, ağızları kapatılır ve kırmızı plastik torbalara konur.**

Kesici-delici atık kapları dolduktan sonra **kesinlikle sıkıştırılmaz, açılmaz, boşaltılmaz ve geri kazanılmaz.**

Tıbbi atık torbaları ve **kesici-delici atık kapları $\frac{3}{4}$ oranında doldukları zaman derhal yenileri ile değiştirilirler.**

Yeni torba ve kapların **kullanıma hazır olarak atığın kaynağında veya en yakınında bulundurulması** sağlanır.

TEHLİKELİ ATIKLAR

F- TEHLİKELİ ATIKLAR

Fiziksel veya kimyasal özelliklerinden dolayı ya da yasal nedenler dolayısıyla özel işleme tabi olacak atıklar

- Tehlikeli kimyasallar
- Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar
- Amalgam atıkları
- Genotoksik ve sitotoksik atıklar
- Farmasötik atıklar
- Ağır metal içeren atıklar
- Basınçlı kaplar

TEHLİKELİ ATIKLAR

F- TEHLİKELİ ATIKLAR

TEHLİKELİ ATIKLAR

Tehlikeli atık

60 LT

TEHLİKELİ ATIK VARILI

Bu grupta yer alan kimyasal atıklar, toksik, korozif ($\text{pH} < 2$ ve $\text{pH} > 12$), yanıcı ve reaktif (su ile reaksiyon verebilen, şoklara hassas) özelliklerinin en az birine sahip olmaları durumunda tehlikeli atık olarak kabul edilirler.

Tehlikeli atıklar kesinlikle kanalizasyon sistemine boşaltılmaz, doğrudan havaya verilmez, düşük sıcaklıklarda yakılmaz, evsel atıklarla karıştırılmaz ve depolanarak bertaraf edilmezler.

RADYOAKTİF ATIKLAR

G- RADYOAKTİF ATIKLAR

Vücut ve organ görüntülenmesi, tümör lokalizasyonu veya tedavi amacıyla, çeşitli araştırmalarda kullanılan Radyoaktif katı, sıvı ve gaz atıklardır.

2690 Sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanununun 4. Maddesi (f) fıkrasında nükleer tesis ve radyoizotop laboratuvarlarından çıkan radyoaktif atıkların güvenli bir şekilde işlenmesi, taşınması, geçici ve sürekli olarak depolanması konularında gerekli önlemleri almak veya alınmasını sağlamak görevi TAEK (Türkiye Atom Enerjisi Kurumu)'e verilmiştir.

Personel Eğitimi

- Tıbbi atıkların yönetimiyle görevli ünite personelinin ve özel temizlik firmalarının ve personellerinin tıbbi atıkların
- **toplanması,**
- **taşınması,**
- **geçici depolanması,**
- **yarattığı sağlık riskleri**
- **neden olabilecekleri yaralanma ve hastalıklar**
- **bir kaza veya yaralanma anında alınacak tedbirleri** içeren bir eğitim programına periyodik olarak tabi tutulması ve bu eğitimin alındığının belgelenmesi zorunludur.

Tıbbi Atık Personeli

Çalışma sırasında ;

- Eldiven
- koruyucu gzlk
- Maske
- Çizme
- Özel elbise (turuncu renkli) kullanır ve giyer.

Tıbbi Atıkların Ünite İçinde Taşınması

- Tıbbi atık torbaları, ünite içinde bu iş için eğitilmiş personel tarafından,
- Tekerlekli, kapaklı, paslanmaz metal, plastik veya benzeri malzemeden yapılmış,
- Yüklenebilir, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay olan,
- Sadece bu iş için ayrılmış araçlar ile toplanır ve taşınırlar.

Tıbbi Atıkların Ünite İçinde Taşınması

- Ünite içinde atık taşıma araçlarının izleyeceği yol, hastaların tedavi olduğu yerler ile diğer temiz alanlardan, insan ve hasta trafiğinin yoğun olduğu bölgelerden mümkün olduğunca uzak olacak şekilde belirlenmelidir.

TIBBİ LABORATUVARDA ATIK

- **Tıbbi laboratuvar ofis alanları;**
- (Hasta kabul, Bekleme yeri, Sekretarya, Tuvaletler, Uzman odası ve Personel Dinlenme bölümleri)

GENEL ATIKLAR

AMBALAJ ATIKLARI

TIBBİ LABORATUVARDA ATIK

- **Tıbbi laboratuvar destek alanları**

(Numune kabul birimi, Numune alma ve malzeme depolanması alanı)

- Kan ürünleri ve bunlarla kontamine olmuş nesnele
- Enjektör iğnesi, kan tüpü, diğer numune kapları
- Miyadı dolmuş veya kullanılmayan kitler
- Katı ve sıvı kimyasallarla kontamine maddeler (şişeler, kutular)
- Kitler, Kit kapları, Şişeler, Kutular, Ambalaj kutuları

Tıbbi Atık Tehlikeli Atık Ambalaj Atık

TIBBİ LABORATUVARDA ATIK

- **Tıbbi laboratuvar teknik alanı**

(Tıbbi Laboratuvar Çalışmalarının Yürütüldüğü Alan)

- Kan ürünleri ve bunlarla kontamine olmuş nesnele
- Enjektör iğnesi, kan tüpü, idrar tüpü, diğer numune kapları
- Manüel kullanılan sarf malzemeler
- Laboratuvar cihazlarını kullandığı cam ve plastik malzemeler
- Laboratuvar kullanılan Katı ve Sıvı kimyasallar
- Kitler, Kit kapları, Şişeler, Kutular, Ambalaj kutuları.....

Tıbbi Atık Tehlikeli Atık Ambalaj Atık

Cihaz Atıkları

1. Elisa
2. Sereloci
3. Hematoloji
4. Koagulasyon
5. Hormon
6. Biyokimya

Bir otoanalizör, **5 – 60 lt/saat** sıvı atık üretmektedir.

Otoanalizör Sıvı Atıkları

Numune olarak;

Kan , Serum, İdrar , BOS

Kimyasallar;

Reaktifler

Teşhis ve tanı için yapılacak analizde kullanılan kimyasal maddeler

Temizleme Solüsyonları

Asit ve bazik karakterdeki deterjanlar

Yıkama suyu

Otoanalizörlerin her analiz sonunda deiyonize su ve temizleme solüsyonları ile yapılan yıkama işlemi sonucunda oluşan sıvı.

Otoanalizörlerin Sıvı Atıkların Sınıflandırılması

- **Serum**

Hasta kanını temsil etmesi nedeni ile.

“Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği” ne tabidir.

- **Kan**

“Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği” ne tabidir.

- **İdrar**

“Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği” ????????

Otoanalizörlerin Sıvı Atıkların Sınıflandırılması

- **Reaktifler:**

Reaktifleri belirleyen kullanıcıdır. Seçtiği **reaktif tehlikeli madde** bulunduruyorsa doğal olarak atığı da tehlikeli atığa girecektir. **Bir başka deyişle atığın sınıfını kullanıcı belirler.**

- **Yıkama suları;**

Serum ve kan ihtiva eder. Ayrıca pH 3'ün altında ve 11'in üstünde olabilir. "Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" ve "**Atık suların atık su altyapı tesislerine deşarjında öngörülen atık su standartları**" na tabidir.

Şartname hazırlığı da

- *Cihazlardan çıkan enfekte sıvı atıkların genel kanalizasyon sistemine* atılmadan önce gerekli **dezenfeksiyon ve nötralizasyonu** firma tarafından sağlanacaktır.

Tıbbi Sıvı Atıklar İçin
Dezenfeksiyon ve Nötralizasyon Cihazı

Laboratuar Atıkları Talimatı

1. AMAÇ: Laboratuarlardaki atıkların uygun olarak toplanmasını sağlamak.

2.KAPSAM: Laboratuvarlar.

3.SORUMLULAR: Tüm Laboratuar Çalışanları

4.UYGULAMA:

KIRMIZI TIBBİ ATIK TORBASINA ATILACAKLAR:

- 1) Kan alımında kullanılan enjektörler iğne uçları çıkarıldıktan sonra, pamuk, eldiven vb. materyaller
- 2) İstenilen testleri çalışılmış örnekler;
 - a) Hemogram kanları
 - b) Hormon Kanları
 - c) Biyokimya kanları

Çalışıldığı cihazın yanında spor veya racklarda biriktirilir. Günlük çalışma bitince kayıtlı hastaların sonuçları tekrar kontrol edilir. Eksik test ve sonucu çıkmayan hasta kalmamasına dikkat edilir.

İşi biten numuneler saat 15.00 te kırmızı atık poşetine görevli personel tarafından toplanır.

- 3) Gün içinde kullanılan eldivenler, kan, idrar, vücut sıvıları ile kontamine gazlı bezler, kağıt vb.
- 4) Cihazlarda kullanılan ve işi biten plastik veya cam reaktif kapları
- 5) Kullanılmış gaita, balgam kapları
- 6) İş biten idrar numuneleri acil ve laboratuar dışında bulunan ve nötralizasyon işlemine tabi tutulacakları tıbbi atık tankına bağlanmış lavabolara dökülür
- 7) VDRL, Adeno-Rota Virüs, Gaitada Gizli Kan, Gluko-test, Kardiyak kart ve stripler
- 8) Son kullanma tarihine kadar kullanılamayan ve imha tutanağı tutulan kanlar

ATIK TOPLAMA TANKINA DÖKÜLECEK ATIKLAR:

- 1) İdrarlar
- 2) Kan grubu, Cross, Brucella gibi fayansta bırakılan test artıkları

KESİCİ – DELİCİ ALET KUTUSUNA ATILACAKLAR:

- 1) Enjektör iğne uçları
- 2) Vacutaner iğne uçları
- 3) Lansetler
- 4) Lamlar
- 5) Lameller
- 6) Hematokrit tüpleri
- 7) Otomatik pipet uçları
- 8) Cam vs kırıkları

KAPALI ATIK BİDONLARINDA TOPLANAN ATIKLAR:

- 1) Hormon otoanalizörü sıvı atık kabında biriken atıklar
- 2) Hemogram otoanalizörü sıvı atık kabında biriken atıklar
- 3) Biyokimya otoanalizörü sıvı atık kabında biriken atıklar

MAVİ ÇÖP TORBASINA ATILACAKLAR:

- 1) Reaktif ile bulaşmamış kağıt veya plastik ambalajlar
- 2) Her türlü kağıt, plastik vb ambalajları
- 3) Kullanılmış büro malzemesi atıkları

SİYAH ÇÖP TORBASINA ATILACAKLAR:

- 1) Her türlü gıda ve yiyecek atıkları

TIBBİ LABORATUVAR DENETİM FORMU(Ek-10)

NO			Ruhsata Esas Denetim Kriterleri	Mevzuata Uygun	Mevzuata Uygun Değil	Açıklama	Eksikliğin Giderilmesi İçin Verilen Süre/Uygulanacak Müeyyide	Eksikliğin Devamında Uygulanacak Müeyyide
1			Fiziki Mekan					
			Teknik alan					

NO	FAALİYETE ESAS DENETİM KRİTERLERİ	Biyokimya, mikrobiyoloji ve merkezi laboratuvar puanlaması	Tıbbi biyokimya laboratuvar puanı	Tıbbi mikrobiyoloji laboratuvarı puanı	Merkezi laboratuvar puanı	Patoloji laboratuvarı puanlaması	Tıbbi Patoloji laboratuvarı puanı
1	Tıbbi laboratuvarın güncel tıbbi cihaz envanteri vardır.	25				25	
24	Tıbbi laboratuvarın ilgili Yönetmeliğe uygun bir atık yönetimi planı vardır.	15				50	

TIBBİ ATIKLARIN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

ÜNİTE İÇİ ATIK YÖNETİM PLANI

I-GENEL BİLGİLER

- I.1. ÜNİTENİN ADI
- I.2. ADRESİ
- I.3. TELEFON NUMARASI
- I.4. FAKS NUMARASI

II-İDARİ BİLGİLER

- II.1. ÜNİTENİN BAĞLI OLDUĞU KURUM
- II.2. ÜNİTENİN TÜRÜ
- II.3. YATAK SAYISI
- II.4. TIBBİ ATIKLAR SORUMLUSU
- II.5. TIBBİ ATIKLAR SORUMLUSUNUN İRTİBAT TELEFONLARI

III-ATIK YÖNETİMİ

III.1. ATIK MİNİMİZASYONU

- III.1.a) Evsel atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılacak çalışmalar
- III.1.b) Ambalaj atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılacak çalışmalar
- III.1.c) Tıbbi atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılan çalışmalar
- III.1.d) Tehlikeli atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılan çalışmalar

III.2. ATIKLARIN KAYNAĞINDA AYRI TOPLANMASI VE BİRİKTİRİLMESİ

- III.2.a) Evsel nitelikli atıkların kaynağında ayrı toplanması, bu amaçla kullanılacak toplama ekipmanları ve özellikleri
- III.2.b) Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması, bu amaçla kullanılacak toplama ekipmanları ve özellikleri
- III.2.c) Tıbbi atıkların (kesici-delici atıklar dahil) kaynağında ayrı toplanması, bu amaçla kullanılacak toplama ekipmanları ve özellikleri
- III.2.d) Tehlikeli atıkların kaynağında ayrı toplanması, bu amaçla kullanılacak toplama ekipmanları ve özellikleri

Teşekkürler

Kaynaklar :

- Tıbbî Atıkların Kontrolü Yönetmeliği(22.07.2005 Sayı: 25883)(www.mevzuat.gov.tr)
- Çevre ve şehircilik bakanlığı (www.csb.gov.tr)
- Sağlık Bakanlığı (www.saglik.gov.tr)